

קנג א מיי פ"ד מהלכות
גניבה הל' ג טו"ח"מ
סי' (טז) טנז:
קנד ב מיי טס הל' ג:
קנה ג מיי פ"ו מהל'
שאלה ופקדון הל' א
קנג עשין פח טו"ח"מ
סי' רלד טעין ג וסי' רלח
טעין ג:

מוסף רש"י

צריכין כפירה במקצת
והודאה במקצת.
כשזועות האמרות בהן
כגון שומר חנם לשבע
שנגנבה, ושומר שכר לשבע
שנאנסה ושאל לשבע
שמה ממלכה, צריכין
כפירה וכו' (ב"מ צח).
שלוש שבועות משיבועין
ארתו. לשומר חנם טעון
נגנבה (ט"ו), שבועה
שלא שלחתי בה יד.
לעשות מלכתי, דאי שלח
בה יד היו גזלן עליה
ומחייב באונסה ואפילו
נאנסה ברשותיה היא
קיימת ודיקה היא (ט"ו).

עד שישלח בו יד. והא דקמני לעיל (דף קז.) והעדים מעידים אותו
שנגנז משלם תשלומי כפל היינו ששלח בו יד:

הוא"ל ויצא ידי בע"ים בשבועה ראשונה. דלע"ג שהודה
שלקר נשבע אין חייב מן
הדין לישבע פעם שניה שנגנז

כמו שחזר וטוען אלל נאמן שלח
בשבועה לומר שנגנז במגו דאי בעי
אמר באמת נשבעתי והיה פטור והא
קמ"ל לע"ג שמושבע מפי צ"ד כגון
שטענו בפני צ"ד אחר שלח היו
יודעים שנשבע כבר קודם והשביעוהו
עמה דפטור כיון שמן הדין לא היה
לו לישבע: וישלח בו יד פטור.
והא דאמר לעיל והעדים מעידים
אותו שאכלו משלם תשלומי כפל ז"ל
כגון שאכלו לאחר שבועה ונראה
לדוקא קאמר ושלח דגזירת הכתוב
היא כדקאמר אס לא שלח הא שלח
פטור אבל כופר בפקדון לע"ג דאמר
רב שסת לעיל הכופר בפקדון נעשה
עליו גזלן כפל מיהא מחייב דהא
דקאמר נעשה עליו גזלן היינו להתחייב
באונסין: והל"ל שלש שבועות
משיבועין ארתו. וצריך כולוהו דאי
נשבע שלח פשעתי אכתי חיישין שמה
ברשותו הוא ובאמת נשבע וכשנשבע
שאינה ברשותו איכא למיחש שמה
שלח בה יד ומתחייב לע"פ שלח פשע
ואינה ברשותו: **מאי** א"א שרא
שלחתי בו. ה"ג ה"מ לאומדי לרבי
חייב צ"ר יוסף ולימא מאי לאו [שלח]
שלחתי דומיא דלח פשעתי ולשוני

לא דומיא דלח ברשותי:
מה שבועה שלא פשעתי בה כי
מגליא מילתא דפשע בה פטור.
דהא מהכא דרשינן טוען טענת גנז
מדכתיב אס לא ימנא הגנז אלל
הוא עלמנו גנזו וזה שפשע בה לא
נגנז: **בגזלן** שמוען טענת גנז
וחזר וטען טענת אבד. ואיכא לא
מזי למימר דלס כן לא מחייב כפל
כדאמר לעיל שצד יא יד בעלים
בשבועה ראשונה והכי פירושו וחזר
וטען טענת אבד ואומר מה שנשבעתי
שנגנז לא כי אלל אבד והיה לי לשבע
שאבד אלל אין לפרש שאמר אחר
שבועה אבד שא"כ לא ה"מ למפטרי
נפשיה אבד כיון שהיא ברשותו
בשעה שנשבע דלחיהא שעה שנשבע
לסקר מתחייב באונסין ולא מחייב
אהך שבועה חומש ואסם דלא
הוא כפירת ממון אלל כשזועת
בטויו בעלמא:

ובאלו

צריכין כפירה במקצת והודאה במקצת
ואלו הן שומר חנם והשואל נושא שכר
והשובר אמר רבא מאי טעמא דרמי בר
חמא שומר חנם בהדיא כתיב ביה יכי
הוא זה שומר שכר יליף נתינה נתינה
משומר חנם שואל² וכו' ישאל וי"ו מוסיף
על ענין ראשון שובר אי למ"ד בשומר
שכר היינו שומר שכר אי למ"ד בשומר
חנם היינו שומר חנם וא"ר חייא בר יוסף
הטוען טענת גנז בפקדון אינו חייב עד
שישלח בו יד מאי טעמא⁶ (ה) ונקרב בעל
הבית אל האלהים אם לא שלח ידו
במלאכת רעהו מכלל דאי שלח בה יד
מיחייב למימרא דבשלח בה יד עסקינן אמר
לחור' חייא בר אבא הכי א"ר יוחנן בעומדת
על אבוסה שנו א"ל ר' זירא לר' חייא בר
אבא דוקא בעומדת על אבוסה קאמר אבל
שלח בה יד קנה ושבועה לא מהניא ביה
כלום או דלמא אפי' עומדת על אבוסה
קאמר א"ל זו לא שמעתי כיוצא בה שמעתי
דא"ר אסי א"ר יוחנן הטוען טענת אבד
ונשבע וחזר וטען טענת גנז ונשבע ובאו
עדים פטור מ"ט לאו משום דקנה בשבועה
ראשונה א"ל לא הואיל ויצא ידי בעלים
בשבועה ראשונה איתמר נמי א"ר אבין
א"ר אילעא א"ר יוחנן הטוען טענת אבירה
בפקדון ונשבע וחזר וטען טענת גניבה
ונשבע ובאו עדים פטור הואיל ויצא ידי
בעלים בשבועה ראשונה אמר רב ששת
הטוען טענת גנז בפקדון כיון ששלח בו
יד פטור מאי טעמא הכי קאמר רחמנא
ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח
ידו וגו' הא שלח ידו פטור אמר ליה רב
נחמן והלא⁶ שלש שבועות משיבועין אותו
שבועה שלא פשעתי בה שבועה שלא
שלחתי בה יד שבועה שאינה ברשותי מאי
לאו שבועה שלא שלחתי בה יד דומיא
דשבועה שאינה ברשותי מה שבועה שאינה
ברשותי כי מיגליא מילתא דאיתיה ברשותיה
חייב אף שבועה שלא שלחתי בה יד כי מיגליא
מילתא דשלח בה יד חייב אמר ליה לא
שבועה שלא שלחתי בה יד דומיא דשלח
פשעתי בה מה שבועה שלא פשעתי בה
דשבועה שאינה ברשותי מה שבועה שאינה
ברשותי כי מיגליא מילתא דאיתיה ברשותיה
חייב אף שבועה שלא שלחתי בה יד כי מיגליא
מילתא דשלח בה יד חייב אמר ליה לא
שבועה שלא שלחתי בה יד דומיא דשלח
פשעתי בה מה שבועה שלא פשעתי בה

צריכין כפירה במקצת והודאה במקצת.
קודם שיתחייבו שבועה ואס
נשבעו בלא כפירה והודאה אין שבועתו של ש"ח כלום ולא מחייבתו כפל
ודרמי בר חמא פליג אדרבי חייא בר יוסף: פרשה ראשונה נאמרה
בש"ח ושניה בשומר שכר: **שוכר**. פלוגתא דר"מ ורבי יהודה לעיל

(דף טו): **אינו חייב**. כפל: **עד שישלח**
בה יד. קודם שבועה כגון עשעה בה
מלאכה: ה"ג **דאמר קרא ונקרב**
בעל הבית אל האלהים אם לא
שלח: למימרא. דהאי דכתיב בתריה
אשר ישעוון אלהים וגו': **בשעת**
בה יד עסקינן. דנמנא רשע צדק
שנשבע לסקר שהרי שלח בה יד:
בעומדת על אבוסה. שלח שלח בה
יד שנו דחייב כפל: **אלל שלח בה**
יד. קודם שבועה קנאה בתורת
גזילה ושומר חנם אינו נעשה גנז
אלל בטענת גנז וזה קודם שטען
טענת גנז קנאה וקמה ליה ברשותיה
שחס מתה ישלמנה ואשתכח דכי כפר
דידיה קא כפר: או דלמא אפילו
עומדת על אבוסה קאמר. וכל שכן

כי שלח בה יד דכתיב קאי קרא
כדאמר ר' חייא בר יוסף: **הטוען**
טענת אבירה ונשבע. ל"ג והודה:
פטור. מן הכפל: **מ"ט לאו משום**
דקנה שבועה ראשונה. להתחייב
באונסין כדכר שסת דאמר לעיל [קה]:
הכופר בפקדון נעשה עליו גזלן אפי'
בלא שבועה והיכא דאשתבע כל שכן
דכ"ע מודו. אלמא כיון דקמה ליה
ברשותיה כי כפר דידיה קא כפר
ולא מחייב ליה כפל וה"ה לשולח בה
יד כיון דפשעתי לן צד' המפקיד
(צ"מ מה): דקמה ליה ברשותיה תו לא
מחייב עליה כפל: לא. התם לאו
משום דקמה ליה ברשותיה הוא אלל
הואיל ויכא שומר זה יד בעלים
בשבועה ראשונה שמצית דין ראשון
נסתלק מידם ושבועה אחרונה זו לאו
שבועת הדיינים הוא לחייבו כפל
(ט) דכיון דנשבע בתמילה שוב לא היה
מחויב שבועה לבעלים: **כיון ששלח**
בה יד. קודם שבועה: **ה"ק אס לא**
שלח. ונקרב בעל הבית וקיימא לן
בהמפקיד (טז) דהאי ונקרב לשבועה
הוא וכתבי בתריה ישלם שנים אס
נמנא רשע: **הא שלח יד פטור**.
משביעין. אס שומר חנם האומר
נגנבה: **שבועה שלא פשעתי**.
בשמירתו כשנגנבה דאי פשע בה
חייב דכתיב⁶ על כל דבר פשע:
שבועה שלא שלחתי בה יד. ליהנות
בה קודם לכן דלס שלח בה יד קמה
ליה ברשותיה דנעשה גזלן עליה
ומחייב באונסין וכ"ש בגניבה ואבירה:
כי מגליא מילתא דאיתיה ברשותיה.
והוא גנז עליה מחייב כפל דהיינו
טוען טענת גנז: **אף שבועה שלא**
שלחתי בה יד. כי משתכח שקרן נמי

כפל משום שבועה שאין ברשותו: כי מגליא מילתא דפשע בה. ונגנבה: פטור מכפל. דהא אינו גנז עליה: אף שבועה דשלח בה
יד כי מגליא מילתא דשלח בה יד פטור מכפל. אפילו עדיין היא אללו: בעי רמי בר חמא. דקיימא לן בפרק מרובה (לעיל דף טז): ממון
שאין משתלם בראש דאיכא כפל בהדיא אין מוסיף חומש ולעיל (דף קז.) נמי תנינן לה אס משבא עדים הודה משלם תשלומי כפל ואסם
אבל חומש לא מאן פטרי ליה מחומשא ממונא או שבועה: והיכי דמי. כלומר למאי

(א) ג"מ א. (ב) [שמות כב],
(ג) ועי' מוס' כ"מ ו. ד"ה
שבועה.

תורה אור השלם
1. על כל דבר פשע על
שור על חמור על שה
על שלמה על כל אבדה
אשר יאמר פי הוא זה
עד האלהים יבא דבר
שניהם אשר ישיעו
אלהים ישלם שנים
לרעהו: שמות כב ח
2. וכי ישאל איש מעם
רעהו וישובר או מת
בצעלו אין עמו שלם
ישלם: שמות כב יג
3. אם לא ימצא הגבב
האלהים אם לא שלח
ידו במלאכת רעהו:
שמות כב ז

הגהות הב"ח

(א) ג"מ מאי טעמא
דאמר קרא ונקרב:
(ב) רש"י ד"ה לא התם
וכו' לחייבו כפל ואי
קשיא הא דאמרין
לעיל השביעי עליו ה'
פעמים בין בפני ב"ד
בין שלא בפני ב"ד
חייב על כל אחת
ואחת והכא אמרין
פטור איכא לתרובי
דהתם ודאי חייב דהא
בקרוב שבועה קמיירי
ולא שני לן בין בפני
ב"ד בין שלא בפני
ב"ד דסתמא כתיב מכל
אשר ישבע עליו לסקר
וגו' אבל הכא בכפל
קאמר דפטור דהא
שבועה בתרייתא לאו
שבועת הדיינים היא
ואע"פ שנעשית בב"ד
שלא היה להם לב"ד
להשביעו שהרי כבר
נפטרי מכפל משבועה
ראשונה דטוען טענת
אבירה ונשבע לא
משלם כפל וכפל לא
משלם אלא בשבועת
לשבועה לשלם שנים
ואין אלהים אלא דיינין
לכן דנשבע בתמילה שוב
לא היה מחויב שבועה
לבעלים כ"ל:

ובאלו